

Godfried Bomans De wonderbaarlijke avonturen van Baron von Münchhausen met prenten van Gustave Doré

In deze aflevering (en de volgende zal ook in dat teken staan) een aantal boeken die uitstekend kunnen dienen als presentjes voor de komende feestdagen. Tenslotte weet iedereen inmiddels wel, dat het geven van een boek blijvend plezier biedt, zowel voor de gever als voor de ontvanger. Schrijf er eens een opdracht in, dan heeft u meteen een excuus om het eerst zelf te lezen.

„008”

Klein beginnen dan maar. Bij Uitg. Van Holkema en Warendorf (Unieboek bv - Bussum) verscheen het bijna al beroemd geworden telefoonklappertje van Jeanne Sitskoorn-Van Egmond (f 9.90), getiteld: „008 on-gehoord”. Het is een verzameling van allerhande merkwaardige „hoorndolle” en dwaze zaken, genoteerd door een telefoniste van de PTT-afdeling „Inlichtingen”. Het boekje is ingedeeld in diverse rubrieken als: „Sterke staaltjes”, „Wat is logisch”, „Even

Serius”, „Gewoon een vergissing” e.v.a. Informatie bij „onze” 008 leerde mij, dat ook daar de nodige anecdotes circuleren. Er ligt voldoende materiaal voor een telefoonboekdik 008-bijzonderhedenboek. Welke verzamelaar heeft nog tijd? Er is vast iets moois van te maken.

GRONINGEN-PROMOTIE

Iets geheel anders is het boek: „Dit land van terpen en torens” van G.A. Brongers. Het is een verhalen- en tekeningenboek uit de bij Uitg. Westfriesland te Hoorn verschenen Regioreeks. Uiteraard behandelt het wetenswaardigheden van de provincie Groningen en het moet gezegd dat het een fraai boekwerkje is. Zo komt de lezer er allerlei zaken uit te weten over oude orgels, oude vestingen, het kolven, tollens en tolhuizen, zeehonden en klederdrachten. Een groot aantal specifieke dorpjes worden erin gekarakteriseerd, al moet gezegd worden dat „ons” gebied er nogal bekaaid afkomt. De illustraties van Henk Tol zijn fraaie - zij het wat klein uitgevallen - pentekeningen. Een aardige uitgave voor wie geïnteresseerd is in z'n provincie en zich wat wil verdiepen in de oude verhalen zowel historisch als in de

volksverhalensfeer van zijn gebied. Ook een boek voor vrienden en familie buiten onze regio. Want: wie Groningen niet kent, kent Nederland niet. Een geslaagde uitgave in de Groningen-promotie.

MÜNCHHAUSEN

Iets groters (van omvang) is de prachtige uitgave van de avonturen van de alom beroemde Baron von Münchhausen. Het is een herhaling van de in 1785 in Londen verschenen uitgave van de uitgeweken Duitser Raspe. Deze noteerde de verhalen van de door zijn ontvangsten beroemd geworden Hieronymus Karl Friedrich, Freiherr von Münchhausen. Als kapitein in het leger had deze enige veldtochten in het Russische leger tegen de Turken meegemaakt. Daarop zijn zijn verhalen gebaseerd. Voordeel was dat deze Freiherr behalve over een goed geheugen ook over een ongebreidelde fantasie kon beschikken.

Na de verschijning in Londen volgden tientallen vertalingen en werd het boek wereldberoemd. Voor Freiherr Hieronymus werd die beroemdheid echter geen succes. Hij zag zich betiteld als een legendarisch leugenaar, weigerde verder nog bezoek te ontvangen en stierf in 1797 als een verbitterd man.

Godfried Bomans - in leven feitelijk een net zo legendarische fantast - heeft dit boek van Raspe vertaald zoals velen voor hem deden. Hij heeft echter wat zorgvuldiger naar de bronnen gekeken dan menige voorganger en al te grove leugenachtige toevoegingen - onder meer van de Duitse bewerkster August Bürger - weggelaten. Op deze wijze is meer recht gedaan aan de oorspronkelijke waarde van het werk. Verder is in deze bewerking gebruik gemaakt van de illustraties van de beroemde Franse uitgave van Gustave Doré, die echter pas-

Winschater Courant 15 nov. 1980

Eigentijdse en vroeg

send toegesneden waren op de bewerking van Théophile Gautier, die evenwel hoofdzakelijk zich gericht had op de Duitse uitgave van A. Bürger. Snapt u wel wat een zoekertje dat werd? En hoe vreemd er met boeken gesjoemeld wordt waarop geen copy-right ligt?

Hoe dan ook: het is een fantastische uitgave geworden. 174 Pagina's groot formaat pracht papier met grootse tekeningen van Doré. Een uitgave van - weer H. Holkema Warendorf (Unieboek b.v.). En voor de prijs hoeft u 't niet te laten. Voor f 34,50 kunt u er de echte liefhebbers een onvergetelijke plezier mee doen.

SAGEN EN LEGENDEN

Een nog fraaiere boek - van dezelfde uitgeverij - is de verzameling

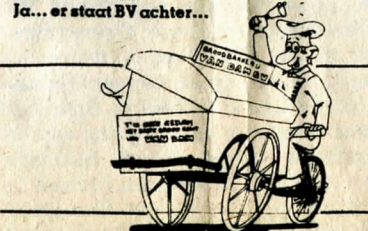
„Sagen en Legendes van de Lage Landen”. (Elke de Jong - tekst; Piet Klaasse - illustraties; prijs f 39,50). Het omvat meer dan vijftig vertellingen, die in onze gewesten eeuwenlang van mond tot mond zijn gegaan maar in de jachtige samenleving van de laatste eeuw verloren dreigden te raken.

Omdat sagen en legendes - in tegenstelling tot sprookjes - vaak een historische kern hebben is het een typisch Hollands boek geworden: veel verhalen spelen op lokaties die nu nog het oorspronkelijk karakter bewaard hebben.

BEKLEMMEND

De Jong heeft zijn sagen en legendes gekozen in samenwerking met Hans Sleutelaar. Niet zo verwonderlijk voor wie zich de uitgave: „Sprookjes van de Lage Landen” herinnert. Daarin herschreven De Jong en Sleutelaar een groot aantal volksprookjes die van tekeningen werden voorzien door Peter Vos. Een vergelijking van de „Sagen en Legendes” met de „Sprookjes” van 1972 geeft echter een beeld van een fraaiere uitgave in 1980. De tekeningen van Klaasse zijn veel tekstdirecter, ondersteunen de sfeer duidelijker en geven door hun bijna diffuus karakter de lezer al bij voorbaat iets van een beklemmend leesgevoel. De prenten van Vos leenen zich duidelijk minder voor dit werk: ze zijn voor-

Ik zoek ene Van Dam in Haarlem...
Heeft u nog meer gegevens?
't Is geloof ik een broodfabriek...
'n Broodfabriek?
Ja... er staat BV achter...

Eigentijdse en vroegere volksverhalen

send toegesneden waren op de bewerking van Théofile Gautier, die evenwel hoofdzakelijk zich gericht had op de Duitse uitgave van A. Bürger. Snapt u wel wat een zoekrij dat werd? En hoe vreemd er met boeken gesjoemeld wordt waarop geen copy-right ligt?

Hoe dan ook: het is een fantastische uitgave geworden. 174 Pagina's groot formaat pracht papier met grootse tekeningen van Doré. Een uitgave van - weer H. Holkema Warendorf (Unieboek b.v.). En voor de prijs heeft hoeft u 't niet te laten. Voor f 34,50 kunt u er de echte liefhebbers een onvergetelijke plezier mee doen.

SAGEN EN LEGENDEN

Een nog fraaiere boek - van dezelfde uitgeverij - is de verzameling

„Sagen en Legendes van de Lage Landen”. (Elke de Jong - tekst; Piet Klaasse - illustraties; prijs f 39,50). Het omvat meer dan vijftig vertellingen, die in onze geweten eeuwenlang van mond tot mond zijn gegaan maar in de jachtige samenleving van de laatste eeuw verloren dreigden te raken.

Omdat sagen en legendes - in tegenstelling tot sprookjes - vaak een historische kern hebben is het een typisch Hollands boek geworden: veel verhalen spelen op lokaties die nu nog het oorspronkelijk karakter bewaard hebben.

BEKLEMMEND

De Jong heeft zijn sagen en legendes gekozen in samenwerking met Hans Sleutelaar. Niet zo verwonderlijk voor wie zich de uitgave: „Sprookjes van de Lage Landen” herinnert. Daarin herschreven De Jong en Sleutelaar een groot aantal volkssprookjes die van tekeningen werden voorzien door Peter Vos. Een vergelijking van de „Sagen en Legendes” met de „Sprookjes” van 1972 geeft echter een beeld van een fraaiere uitgave in 1980. De tekeningen van Klaasse zijn veel tekstdirecter, ondersteunen de sfeer duidelijker en geven door hun bijna diffuus karakter de lezer al bij voorbaat iets van een beklemmend leesgevoel. De prenten van Vos lenen zich duidelijk minder voor dit werk: ze zijn voor-

zichtiger, laten weinig sfeer zien en niets te raden over.

VOORSPELLING

Het boek telt 153 tekst- en illustratiepagina's en loopt verder in een register van plaatsnamen en een tiental pagina's aantekeningen en bronvermeldingen.

Tot slot een voorbeeldje uit dit fraaie boek: „De haring in de emmer”. (blz. 27).

„Toen de Dollard er nog niet was, stond in de buurt van Termunten een grote boerderij. Op een dag schepte de boer 's morgens voor zijn koeien water uit de put. Tot zijn verbazing zag hij een haring in de emmer zwemmen. Hij peinsde zich suf en kwam tot de slotsom dat de vis onder de grond

door in de put moest zijn terechtgekomen. Dat betekende dat het land door de zee was ondermijnd en bij de eerste de beste najaarsstorm een prooi van de golven zou worden. De hele zomer liep hij rond met zijn geheim. Het lachen was hem vergaan. Een grauw en een snauw was alles wat hij voor zijn omgeving over had. De hoeve werd verkocht; de boer verhuisde naar een plaats op hogere grond. Maar rust kende hij niet meer. 's Nachts kon hij de slaap niet watten en overdag zat hij uren in de hof voor zich uit te staren. Bij de eerste najaarsstorm gebeurde het onvermijdelijke. Diezelfde stormnacht vond men de boer dood op de deel”.

Gegevens: „00fs-ongehoord” (J. Sitskoorn-Van Egmond); „Avonturen v.d. baron van Münchhausen” (G. Bomans & G. Doré) en „Sagen en Legendes van de Lage Landen” (E. de Jong en P. Klaasse), zijn uitgaven van Van Holkema & Warendorf (Unieboek b.v. - Bussum); „Dit land van terpen en torens” (G. Brongers) is uitgegeven door U.M. „Westfriesland” in Hoorn.

Ik zoek ene Van Dam in Haarlem...
Heeft u nog meer gegevens?
't Is geloof ik een broodfabriek...
'n Broodfabriek?
Ja... er staat BV achter...

